Розділ II. ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА

DOI: 10.33766/2524-0323.89.45-53

УДК 343.10

О. І. Бережний,

кандидат юридичних наук,
асистент кафедри кримінального процесу
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
(м. Харків, Україна)

e-mail: alexcandr72@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0001-7229-8895>

С. С. Чубарь,

студент 3 курсу Інституту прокуратури
та кримінальної юстиції
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
(м. Харків, Україна)

e-mail: sergeychubar1502@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-5626-7757>

ВТРУЧАННЯ В ПРИВАТНЕ СПІЛКУВАННЯ ОСОБИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

У статті проаналізовано актуальні питання щодо проведення негласних слідчих (розшукових) дій у контексті застосування кримінального процесуального законодавства України. Було досліджено зміст та основні принципи конституційного права особи на приватне життя, детерміновано можливість правомірного обмеження такого права під час проведення НСРД. У статті виділено принципові аспекти, які обумовлюють законність обмеження права особи на приватність, зокрема судовий контроль за законністю та обґрунтованістю рішень та дій (бездіяльності) слідчого й прокурора та належна оцінка судом і використання результатів НСРД як допустимих доказів.

Ключові слова: втручання в приватне спілкування особи; результати НСРД; контроль за законністю під час проведення НСРД.

Постановка проблеми. Негласні слідчі (розшукові) дії є важливими слідчими діями в кримінальному процесі України, які наповнюють доказами матеріали кримінального провадження. Приватне (особисте) життя кожного визнано Конституцією України, саме тому проведення НСРД повинно мати обґрунтовані підстави та законні умови здійснення. Ефективним та виправданим інструментарієм контролю за проведенням НСРД є судовий контроль під час досудового розслідування за діяльністю уповноважених суб'єктів на здійснення НСРД. Так визнаним державами-членами Ради Європи є «трискладовий тест», який є важливим та достатнім для можливого правомірного обмеження конституційних прав особи. Актуальним та одним із найсуттєвіших критеріїв є допустимість результатів НСРД як доказів, тобто

здійснення судом належної оцінки. Саме тому з'ясування та розв'язання даних проблем стануть підставою для проведення НСРД із дотриманням вимог правомірності, обґрунтованості, повноти та належності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Негласні слідчі (розшукові) дії досить активно стають приводом для доктринальних вітчизняних та зарубіжних досліджень. Дана проблематика є обумовленою на світовому рівні; держави-члени Ради Європи активно вдосконалюють кримінально-процесуальне законодавство в частині розшукових дій щодо законності та допустимих механізмів їх проведення. На захист конституційних прав, зокрема щодо неможливості неправомірного втручання в приватне життя особи, стає і низка рішень та практики Європейського Суду з прав людини. Особливої уваги заслуговують наукові праці вітчизняних учених, зокрема: О. І. Полухович, О. В. Капліна, М. О. Карпенко, С. В. Єськов, Ю. М. Миропниченко, А. В. Шило, С. О. Гриненко, О. М. Дроздов, В. А. Колесник, С. С. Кудінов, Д. Й. Никифорчук, Д. П. Письменний, Є. Д. Лук'янчиков. З огляду на значимість доктринальних досліджень даних науковців, констатуємо, що низка питань залишається не розв'язаними й потребують додаткового визначення та обґрунтування.

Формулювання цілей. Метою даного дослідження є обґрунтування правомірних можливостей обмеження конституційного права особи на приватне спілкування під час проведення НСРД та з'ясування підстав щодо оцінки судом та використання результатів НСРД як допустимих доказів.

Виклад основного матеріалу. Право на приватне (особисте) життя особи є одним із фундаментальних прав, які захищаються та гарантуються Конституцією України та міжнародно-правовими договорами. Право на особисте життя особи (приватність) є багатограним, його зміст містить, зокрема, недоторканність житла (територіальна приватність) (ст. 30 Конституції України), таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції (комунікаційна приватність) (ст. 31 Конституції України), заборона збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди (інформаційна приватність) (ст. 32 Конституції України), заборона піддавати особу без її вільної згоди медичним, науковим чи іншим дослідом (фізична приватність) (ст. 28 Конституції України) [1].

Загальна декларація прав людини в ст. 12 визначає, що ніхто не може зазнавати безпідставного втручання у його особисте та сімейне життя, безпідставного посягання на недоторканність його житла, таємниці його кореспонденції або на його честь і репутацію. Кожна людина має право на захист законом від подібних втручань чи посягань [2].

Стаття 8 Конвенції про захист прав людини й основоположних свобод від 4.11.1950 р. проголошує право особи на приватність та зазначає, що «кожен має право на повагу до його приватного і сімейного життя, до житла й до таємниці кореспонденції» [3]. Консультативна асамблея Ради Європи в Резолюції № 428, 1970 р. визначила, що право на повагу до приватного життя є головним чином право вести своє життя на власний розсуд при мінімальному сторонньому втручанні в неї [4].

Конституційний Суд України (далі – КСУ) рішенням від 20.01.2012 р. у справі за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області щодо офіційного тлумачення положень частин першої, другої статті 32, частин другої,

третьої статті 34 Конституції України ствердив, що особистим життям фізичної особи є її поведінка у сфері особистісних, сімейних, побутових, інтимних, товариських, професійних, ділових та інших стосунків поза межами суспільної діяльності, яка здійснюється, зокрема, під час виконання особою функцій держави або органів місцевого самоврядування. КСУ резюмував, що неможливо визначити абсолютно всі види поведінки фізичної особи у сферах особистого та сімейного життя, оскільки особисті та сімейні права є частиною природних прав людини, які не є вичерпними, і реалізуються в різноманітних і динамічних відносинах майнового та немайнового характеру, стосунках, явищах, подіях тощо. Право на приватне та сімейне життя є засадничою цінністю, необхідною для повного розквіту людини в демократичному суспільстві, та розглядається як право фізичної особи на автономне буття незалежно від держави, органів місцевого самоврядування, юридичних і фізичних осіб (п. 3.1) [5].

Отже, з огляду на вищезазначені норми, констатуємо, що приватність кожної фізичної особи є невід'ємною частиною її життя та потребує особливої охорони та захисту. Зокрема, це має бути забезпечено чіткою правовою регламентацією та належними й ефективними юридичними засобами.

Відповідно до ч. 2 ст. 32 Конституції України, не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини [1]. З огляду на дану конституційну норму, можемо констатувати, що приватне (особисте) життя фізичної особи може бути обмежене, але за умови законності та обґрунтованості такого обмеження. Так чинний Кримінальний процесуальний кодекс України (далі – КПК) передбачає низку слідчих дій, які спрямовані на отримання (збирання) доказів або перевірку вже отриманих доказів у конкретному кримінальному провадженні, зокрема, визначає негласні слідчі (розшукові) дії (далі – НСРД), серед яких є і втручання у приватне спілкування особи. Як випливає зі змісту ст. 258 КПК, ніхто не може зазнавати втручання у приватне спілкування без ухвали слідчого судді. Частина 2 цієї ж статті передбачає, що прокурор, слідчий, за погодженням з прокурором, зобов'язаний звернутися до слідчого судді з клопотанням про дозвіл на втручання в приватне спілкування в порядку, передбаченому статтями 246, 248, 249 цього Кодексу, якщо будь-яка слідча (розшукова) дія включатиме таке втручання [6]. Частина 3 статті 258 КПК розкриває зміст дефініції спілкування й зазначає, що це є передавання інформації в будь-якій формі від однієї особи до іншої безпосередньо або за допомогою засобів зв'язку будь-якого типу. Спілкування є приватним, якщо інформація передається та зберігається за таких фізичних чи юридичних умов, при яких учасники спілкування можуть розраховувати на захист інформації від втручання інших осіб. Зокрема, частина 4 статті 258 КПК констатує, що втручанням у приватне спілкування є доступ до змісту спілкування за умов, якщо учасники спілкування мають достатні підстави вважати, що спілкування є приватним. Різновидами втручання в приватне спілкування є: 1) аудіо-, відеоконтроль особи; 2) арешт, огляд і виїмка кореспонденції; 3) зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж; 4) зняття інформації з електронних інформаційних систем.

Необхідно зазначити, що, будучи ефективним засобом збирання доказів у кримінальному провадженні, НСРД істотно обмежують конституційні права особи, що обумовлює необхідність існування механізмів контролю за дотриманням прав та

свобод людини під час їх проведення [7, с. 3]. Саме тому контроль за законністю здійснення НСРД уповноваженими суб'єктами є обумовленою необхідністю в демократичному суспільстві. Зокрема, одним із ефективних механізмів є судовий контроль, який являє собою окремий напрямок діяльності суду, яка здійснюється під час досудового розслідування слідчим суддею. Його сутність полягає в здійсненні слідчим суддею контролю за законністю та обґрунтованістю рішень та дій (бездіяльності) слідчого і прокурора; обмеження при проведенні досудового розслідування конституційних прав людини шляхом застосування заходів забезпечення кримінального провадження, проведення окремих слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій і рішень органів досудового розслідування [8, с. 3].

Об'єктом судового контролю є діяльність (або бездіяльність) слідчого (прокурора), що пов'язана з тимчасовим обмеженням або можливим порушенням конституційних прав громадян та приватність спілкування [9, с. 168]. З огляду на розкриття змісту об'єкта судового контролю, постає питання щодо визначення його предмета. Так предметом судового контролю у сфері втручання в приватне спілкування є законність та обґрунтованість рішень і дій слідчого (прокурора), реалізація або виконання яких супроводжується обмеженням конституційних прав громадян на приватність спілкування. При цьому перевірка законності й обґрунтованості передбачає порівняння певних ситуацій, які виникли під час досудового слідства, тим умовам, з якими закон пов'язує можливість проведення зазначених НСРД [9, с. 169].

Судовий контроль за дотриманням прав особи при проведенні НСРД є специфічним напрямом судово-контрольної діяльності, особливості правової природи якого відбивається в низці характерних рис: 1) процесуальна пасивність суб'єкта, контроль за дотриманням прав, свобод і законних інтересів якого здійснюється; 2) відсутність змагальності та гласності; 3) превентивність; 4) імперативність (остаточність) рішення слідчого судді; 5) самостійний характер рішення слідчого судді [10, с. 65].

Надаючи дозвіл на втручання в приватне спілкування, слідчий суддя повинен одержати достатні знання про певні обставини, що свідчать про необхідність його проведення, за умов вичерпання інших, не пов'язаних із обмеженням прав громадян можливостей задокументувати протиправну діяльність. Причому владистість знань, що лежать в основі судового дозволу на проведення негласних слідчих дій, як окремого виду судового рішення, повинна характеризуватися такими ознаками: вибірковістю, обґрунтованістю, сукупністю досліджених даних, що свідчать про необхідність проведення даних дій; системністю; достатністю для винесення законного й обґрунтованого рішення. Вибірковість полягає в тому, що, приймаючи рішення про проведення втручання в приватне спілкування, не потрібно, щоб слідчий суддя обґрунтовував своє рішення на підставі представлених слідчим даних, що комплексно розкривають сутність досліджуваної події чи поведінки контрольованої особи, оскільки це недосяжно на даній стадії. Обґрунтованість рішення слідчого судді про надання дозволу на здійснення втручання в приватне спілкування полягає в усвідомленні сукупності поданих даних, які надають підстави хоча б підозрювати, що в діяннях особи, щодо якої планується втручання в приватне спілкування, містяться ознаки тяжкого чи особливо тяжкого злочину. Підозра при цьому ґрунтується на фактичних даних, що з достатнім ступенем імовірності дозволяють констатувати або прогнозувати протиправну поведінку контрольованої особи [9, с. 171- 172].

Визначивши основні правила для ухвалення рішення щодо проведення НСРД, необхідно звернутися до нормативів, що є визнаними в Європейському співтоваристві. Так у своєму рішенні «Сергій Волосюк проти України» (Sergey Volosyuk v. Ukraine) від 12 березня 2009 року (заява № 1291/03) Європейський суд з прав людини розкрив основні вимоги до права на повагу до приватного і сімейного життя й кореспонденції, гарантованого статтею 8 Конвенції, зокрема в п. 81 Рішення Суд зазначає, що сторони не заперечували того, що перевірка кореспонденції заявника, здійснювана посадовими особами установи, у якій його тримали під вартою, становила втручання в право заявника на повагу до своєї кореспонденції, гарантоване пунктом 1 статті 8 Конвенції. Суд також зазначає, що таке втручання суперечитиме статті 8 Конвенції, якщо воно здійснюється не «згідно із законом», не має однієї або кількох легітимних цілей, зазначених у пункті 2 статті 8 Конвенції, а також не є «необхідним у демократичному суспільстві» для досягнення цих цілей. Словосполучення «згідно із законом» не лише вимагає дотримання національного закону, а й стосується якості такого закону. Суд нагадує, що національне законодавство має з достатньою чіткістю визначати межі та спосіб здійснення відповідного дискреційного права, наданого органам влади, щоб забезпечувати громадянам той мінімальний рівень захисту, на який вони мають право згідно з принципом верховенства права в демократичному суспільстві [11]. Таким чином, у контексті даного рішення ЄСПЛ можна стверджувати про так званий «трискладовий тест», який є показником для належного та можливого обмеження конституційних прав особи під час проведення НСРД.

Констатуємо, що жодна негласна слідча (розшукова) дія не може бути проведена за відсутності певного кола передбачених законом підстав, від наявності яких залежить законність та обґрунтованість рішення щодо провадження НСРД і, як наслідок, допустимість одержаних при цьому доказів [12, с. 121].

Важливо зазначити щодо відомостей, отриманих у результаті проведення НСРД, як різновиду кримінальної процесуальної інформації, особливості правової природи яких відбивається в низці їх характерних рис: 1) специфічні (негласні) умови отримання; 2) захищеність грифом секретності; 3) підвищений (подвійний) рівень захисту окремих блоків інформації; 4) особливий режим захисту від незаконного розголошення та нецільового використання; 5) монополія сторони обвинувачення в отриманні та визначенні доказової належності; 6) складність отримання; 7) поліфункціональність у використанні [13, с. 83, 84].

У контексті розглядуваної проблематики заслуговує на увагу питання щодо визнання результатів проведених НСРД як допустимих доказів у кримінальному провадженні. Як випливає зі змісту ч. 1 ст. 86 КПК, доказ визнається допустимим, якщо він отриманий у порядку, встановленому цим Кодексом. Частина 2 ст. 86 КПК передбачає, що недопустимий доказ не може бути використаний при прийнятті процесуальних рішень, на нього не може посилається суд при ухваленні судового рішення. Досліджуючи дане питання, КСУ у рішенні № 12-рп/2011 від 20.10.2011р. у справі за конституційним поданням Служби безпеки України щодо офіційного тлумачення положення частини третьої статті 62 Конституції України зазначив: [14]: «Визнаватися допустимими і використовуватися як докази в кримінальній справі можуть тільки фактичні дані, одержані відповідно до вимог кримінально-процесуального законодавства. Перевірка доказів на їх допустимість є найважливішою

гарантією забезпечення прав і свобод людини і громадянина в кримінальному процесі та ухвалення законного і справедливого рішення в справі» (п. 3.2) [14].

Верховний Суд у постанові від 16 січня 2019 р. зауважив, що для доведення допустимості результатів НСРД мають бути відкриті не тільки результати цих дій, а й документи, які стали правовою підставою їх проведення (клопотання слідчого, прокурора, їх постанови, доручення, ухвала слідчого судді), оскільки змістом цих документів сторони можуть перевірити дотримання вимог кримінального процесуального закону стосовно НСРД. Документи, які стали правовою підставою проведення таких дій (зокрема, не розсекречені на момент звернення до суду з обвинувальним актом), не можуть вважатися додатковими матеріалами до результатів проведених НСРД, отриманими до або під час судового розгляду, оскільки є їх частиною. Ці процесуальні рішення виступають правовою підставою проведення НСРД з огляду на їх функціональне призначення щодо підтвердження допустимості доказової інформації, отриманої за результатами проведення таких дій, і повинні перевірятися та враховуватися судом під час оцінки доказів [15]. У постанові від 05 лютого 2019 р. Верховний суд зазначив, що, розглядаючи справу по суті, суд має право й зобов'язаний оцінити кожний доказ з точки зору належності, допустимості, достовірності та достатності. Підтвердження цьому є постанова Верховного Суду, який, переглядаючи в касаційному порядку рішення судів попередніх інстанцій, зазначив, що для оцінки доказів суд, який встановлює факти, наділений повноваженнями досліджувати всі обставини, які можуть вплинути на його висновок про допустимість доказів, зокрема й обґрунтованість ухвал слідчого судді, постановлених під час досудового розслідування [16].

Висновки. Підводячи підсумки, зазначимо, що приватне (особисте) життя особи є невід'ємним правом кожного й перебуває під особливим правовим захистом. Втручання в приватне спілкування особи шляхом проведення НСРД вимагає чіткого дотримання нормативних положень, встановлених кримінальним процесуальним законодавством.

Використані джерела:

1. Конституція України. Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Редакція від 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Загальна декларація з прав людини від 10.12.1948. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004
4. Резолюція Консультативної асамблеї Ради Європи "Стосовно Декларації про засоби масової інформації та права людини" № 428 від 23.01.1970. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_107
5. Рішення Конституційного Суду України від 20.01.2012. № 2-рп/2012 у справі за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області щодо офіційного тлумачення положень частин першої, другої статті 32, частин другої, третьої статті 34 Конституції України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-12>
6. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. Дата оновлення 17.03.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
7. Поллохович О. І. Судовий контроль при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2017. 20 с.

8. Капліна О. В., Карпенко М. О., Маринів В. І. та ін. Судовий контроль у кримінальному провадженні: навч. посіб. для підготовки до заліку. Право. 2015. 88 с.

9. Єськов С. В. Судовий контроль у сфері втручання у приватне спілкування. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 4. С. 164-174.

10. Полхонович О. І. Судовий контроль при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Харків, 2017. 217 с.

11. Case of Sergey Volosyuk v. Ukraine Application no. 1291/03 Judgment European Court of Human Rights, 12 March 2009, final 12 June 2009. HUDOC: database. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/rus#{"fulltext":\["Sergey Volosyuk"\],"documentcollectionid2":\["GRANDCHAMBER"\],"CHAMBER":"","itemid":\["001-91726"\]}](https://hudoc.echr.coe.int/rus#{).

12. Мірошніченко Ю. М. Негласні слідчі (розшукові) дії: підстави проведення. *Проблеми правоохоронної діяльності*. 2019. № 2 (23). С.117-121.

13. Шило А. В. Використання в кримінальному провадженні відомостей, отриманих у результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Харків, 2019. 233 с.

14. Рішення Конституційного Суду України від 20.10.2011 № 12-рп/2011 у справі за конституційним поданням Служби безпеки України щодо офіційного тлумачення положення частини третьої статті 62 Конституції України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v012p710-11>

15. Постанова Верховного Суду від 16 січня 2019 р. у справі № 751/7557/15-к. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/79298340>

16. Постанова Верховного Суду від 05 лютого 2019 р. у справі № 754/12820/15-к. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/79883011>.

References:

1. Konstytutsiya Ukrainy. Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 № 254k/96-VR. Redaktsiya vid 01.01.2020. (2020) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>. [in Ukrainian].

2. Zahal'na deklaratsiya z prav lyudyny vid 10.12.1948. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015. [in Ukrainian].

3. Konventsiya pro zakhyst prav lyudyny i osnovopolozhnykh svobod vid 4.11.1950 r. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004. [in Ukrainian].

4. Rezolyutsiya Konsul'tativnoyi asambleyi Rady Yevropy "Stosovno Deklaratsiyi pro zasoby masovoyi informatsiyi ta prava lyudyny" № 428 vid 23.01.1970. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_107. [in Ukrainian].

5. Rishennya Konstytutsiynoho Sudu Ukrainy vid 20.01.2012. № 2-rp/2012 u spravi za konstytutsiynym podanniam Zhashkivs'koyi rayonnoyi rady Cherkas'koyi oblasti shchodo ofitsiynoho tлумачення положень частин першої, другої статті 32, частин другої, третьої статті 34 Konstytutsiyi Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-12>. [in Ukrainian].

6. Kryminal'nyy protsesual'nyy kodeks Ukrainy. Zakon Ukrainy vid 13.04.2012 № 4651-VI. Data onovlennya 17.03.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>. [in Ukrainian].

7. Polyukhovych, O. I. (2017) Sudovyy kontrol' pry provedenni nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) diy. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv. [in Ukrainian].

8. Kaplina, O. V., Karpenko, M. O., Maryniv, V. I. et al. (2015) Sudovyy kontrol' u kryminal'nomu provadzhenni: navch. posib. dlya pidhotovky do zaliku. *Pravo*. [in Ukrainian].

9. Yes'kov, S. V. (2012) Sudovyy kontrol' u sferi vtruchannya u pryvatne spilkuvannya. *Naukovyy visnyk L'vivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav-Bulletin of the Lviv State University of Internal Affairs*, 4, 164-174. [in Ukrainian].

10. Polyukhovych, O. I. (2017) Sudovyy kontrol' pry provedenni nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) diy. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv. [in Ukrainian].
11. Case of Sergey Volosyuk v. Ukraine Application no. 1291/03 Judgment European Court of Human Rights, 12 March 2009, final 12 June 2009. HUDOC: database. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/rus#{"fulltext": \["Sergey Volosyuk"\],"documentcollectionid": \["GRANDCHAMBER","CHAMBER"\],"itemid": \["001-91726"\]}](https://hudoc.echr.coe.int/rus#{) [in English].
12. Myroshnychenko, YU. M. (2019) Nehlasni slidchi (rozshukovi) diyi: pidstavy provedennya. *Problemy pravookhoronnoyi diyal'nosti-Problems of law enforcement activities*, 2 (23), 117-121. [in Ukrainian].
13. Shylo, A. V. (2019) Vykorystannya v kryminal'nomu provadzhenni vidomostey, otrymanykh u rezul'tati provedennya nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) diy. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv. [in Ukrainian].
14. Rishennya Konstytutsiynoho Sudu Ukrainy vid 20.10.2011 № 12-rp/2011 u spravi za konstytutsiynym podannym Sluzhby bezpeky Ukrainy shchodo ofitsiynoho tumachennya polozhennya chastyiny tret'oyi statti 62 Konstytutsiyi Ukrainy. URL: [https:// rada.gov.ua/laws/show/v012p710-11](https://rada.gov.ua/laws/show/v012p710-11). [in Ukrainian].
15. Postanova Verkhovnoho Sudu vid 16 sichnya 2019 r. u spravi № 751/7557/15-k. Yedyny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. URL: [http:// www.reyestr.court.gov.ua/Review/79298340](http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/79298340). [in Ukrainian].
16. Postanova Verkhovnoho Sudu vid 05 lyutoho 2019 r. u spravi № 754/12820/15-k. Yedyny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen'. URL: [http:// reyestr.court.gov.ua/Review/79883011](http://reyestr.court.gov.ua/Review/79883011). [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 05.02.2020

Бережной А. И.,

кандидат юридических наук,
ассистент кафедры уголовного процесса
Национального юридического университета
имени Ярослава Мудрого
(г. Харьков, Украина)

Чубарь С. С.,

студент 3 курса Института
прокуратуры и уголовной юстиции
Национального юридического университета
имени Ярослава Мудрого
(г. Харьков, Украина)

ВМЕШАТЕЛЬСТВО В ЧАСТНОЕ ОБЩЕНИЕ ЛИЦА ПРИ ПРОВЕДЕНИИ НЕГЛАСНЫХ СЛЕДСТВЕННЫХ (РОЗЫСКНЫХ) ДЕЙСТВИЙ: ПРОБЛЕМНЫЕ ВОПРОСЫ

В статье проанализированы актуальные вопросы проведения негласных следственных (розыскных) действий в контексте применения уголовного процессуального законодательства Украины. Было исследовано содержание и основные принципы конституционного права человека на частную жизнь, детерминировано о возможностях правомерного ограничения такого права во время проведения НСРД. В статье выделены принципиальные аспекты, обуславливающие законность ограничения права человека на

приватность, в частности, судебный контроль за законностью и обоснованностью решений и действий (бездействий) следователя и прокурора и надлежащая оценка судом и использованием результатов НСРД как допустимых доказательств.

Ключевые слова: вмешательство в частное общение лица; результаты НСРД; контроль за законностью при проведении НСРД.

Berezhnyi O.,

Candidate of Law,

Assistant of the Department

of Criminal Procedure Yaroslav Mydryi

National Law University

(Kharkiv, Ukraine)

Chubar S.,

3rd year student of the Criminal Justice

and Prosecutor's Training Institute of

Yaroslav Mydryi National Law University

(Kharkiv, Ukraine)

INTERFERENCE IN THE PRIVATE PERSONAL COMMUNICATION DURING THE COVERT INVESTIGATIVE (DETECTIVE) ACTIONS: PROBLEM ISSUES

The current issues of conducting of covert investigative (detective) actions in the criminal procedural law of Ukraine have been analyzed in the article. This research has revealed the content and fundamental principles of a person's constitutional right to privacy. Detailed analysis of the possibility of lawful restrictions on such a right in the course of covert investigative (detective) actions has been carried out. It has already been found out about the lawfulness of the implementation and execution of the covert investigative (detective) actions according to the rules, which defines the Criminal Procedure Code of Ukraine. In particular attention has been paid to the court's assessment of the results of the covert investigative (detective) actions in this scientific article. The interim conclusion has been determined that none covert investigative (detective) actions could be carried out in the absence of legal grounds.

It has been summarized that the covert investigative (detective) actions substantially limit a person's constitutional rights, which necessitates the existence of mechanisms for monitoring the observance of human rights and freedoms during their conduct. It has been founded that judicial control is one of the effective mechanisms for regulating lawfulness during the covert investigative (detective) actions, which is a separate area of the court's activity during the pre-trial investigation by an investigating judge. It was detailed that the results of covert investigative (detective) actions can be recognized by the court only if they comply with the criminal procedural form established by law. It was argued that the recognition of the results of covert investigative (detective) actions should be in accordance with European standards, in particular, recognized by the European Court of Human Rights as a "three-part test", which is an indicator for the proper and possible limitation of a person's constitutional rights when conducting detective actions.

Keywords: the invasion in a person's private communication; results of covert investigative (detective) actions; control over legality during covert investigative (detective) actions.